

HRVATSKA UDRUGA ZA MIRENJE

NAJČEŠĆA PITANJA O MIRENJU (MEDIJACIJI) U OBITELJSKIM SPOROVIMA

Sadržaj:

1. Što je medijacija?
2. Prednosti medijacije
3. Terminologija (medijacija, mirenje, posredovanje...)
4. Zašto medijacija u obiteljskim sporovima u HUM-u?
5. Mirenje uopće i medijacija u obiteljskim sporovima
6. Svakako treba pokušati
7. Biranje medijatora?
8. Zašto i kako se pripremiti za medijaciju?
9. Zajednički interes stranaka
10. Praćenje ostvarenja sporazuma nakon nagodbe
11. Postupak (obiteljske) medijacije
12. Povjerljivost
13. Posljedica povjerljivosti je ograničenje korištenja onoga što je izneseno u medijaciji.
14. Jesu li uobičajeni uvodni podnesci (kao na sudu tužba i odgovor na tužbu) s presudnim navodima radi kraćeg uvodnog izlaganja i ako da, jesu li i uvodne napomene povjerljive kao ostatak medijacije?
15. Hoće li se potpisivati sporazum o medijaciji i o povjerljivosti?
16. Trebate li unaprijed znati sadržaj tih sporazuma?
17. Postoje li neke isprave koje biste trebali ponijeti sa sobom na medijaciju (npr. rodni listovi djece, bankovni računi, izvaci iz z.k., itd.)?
18. Tko će biti prisutan na sastancima na kojima se raspravlja o vašem sporu?
19. Što je s angažiranjem odvjetnika u obiteljskoj medijaciji?

HRVATSKA UDRUGA ZA MIRENJE

Nikole Tesle 1/I, 10 000 Zagreb, 01/ 48 11 283

info@mirenje.hr, www.mirenje.hr

20. Mogućnost angažiranja eksperata u medijaciji i komedijacija
21. Je li medijator bio u kakvom kontaktu s nekom od stranaka ili odvjetnika i narušava li to njegovu/njenu neutralnost ili je pak moguća takva pretpostavka kod stranaka?
22. Kada zakazati sastanak za medijaciju? Kada bi trebao početi i koliko bi trebao trajati? Koliko se predviđa sastanaka?
23. Kako stranke iskazuju svoje početne pozicije? Kojim redom? Može li to umjesto njih napraviti odvjetnik?
24. Kako bi vam medijator mogao pomoći?
25. Ako se postigne nagodba, tko bi je trebao uobličiti, a tko zapisati?
26. Koji su troškovi medijacije? Tko ih plaća, odnosno, kako se dijele troškovi medijacije?
27. Daje li medijator sugestije i predlaže li rješenje spora?
28. Smatra li se da stranka odbija sporazum ako želi da dijete s tom strankom provodi više vremena nego što piše u primjerima na stranicama MSPM, a druga stranka upravo na njima inzistira?
29. Nije li medijacija prisila gdje moram pristati na sve što majka predlaže, jer prema statistikama, u 90% slučajeva djeca prema sudskim odlukama moraju živjeti s majkama, a očeve viđaju najviše svaki drugi vikend i par sati u tjednu (pitaju tate)?
30. Zašto trebam ići na medijaciju kad je jasno da će dijete živjeti sa mnom, jer je gotovo uvijek tako (pitaju mame)?
31. Treba li nam medijacija ako nemamo djecu?
32. Jesu li slučajevi obiteljskog nasilja podobni za medijaciju?
33. Imaju li medijatori unaprijed određene sheme o tome kakvi sporazumi prolaze a kakvi ne? Daje li CZSS mišljenje o našem sporazumu postignutom u postupku medijacije?
34. Što se događa ako sud odbije potvrditi naš sporazum?
35. Temeljem kojih kriterija se odlučuje hoće li dijete/djeca biti uključeni u postupak medijacije?
36. Mogu li se medijacijom uz obiteljske probleme rješavati i imovinskopravni problemi?
37. O čemu se možemo dogovoriti u medijaciji?
38. Postoje li pravna sredstva protiv nagodbe u medijaciji?
39. Nekoliko završnih misli
40. Kako se pokreće postupak mirenja?

ODGOVORI NA NAJČEŠĆA PITANJA O MIRENJU (MEDIJACIJI) U OBITELJSKIM SPOROVIMA

1. Što je medijacija?

Medijacija je način rješavanja sporova u kojem stranke uz pomoć treće nepristrane osobe rješavaju svoj spor. U medijaciji medijator pomaže strankama razumjeti gledišta protivne strane i raspravljati opcije za sporazum kojim se na temelju obostranog interesa rješava spor stranaka. Medijator ne donosi odluku o tome tko je u pravu a tko to nije. Bez obzira jesu li stranke pristupile medijaciji svojom inicijativom ili po uputi suda, odluku o svom sporu uvijek u medijaciji donose stranke. Medijator nema pravo nametati strankama rješenje spora. Kada se sastanu radi rješavanja spora, stranke i medijator održavaju sastanke, za razliku od suda gdje se održavaju ročišta. Sastanci se održavaju zajednički (sve stranke i medijator) ili pak odvojeno (medijator s pojedinom od stranaka). Koliko dugo će se održavati zajednički ili pojedini sastanci zavisi od problema koji se rješava i od pojedine stranke. U svakom slučaju medijator pazi da pri tom ne dovede u pitanje svoju nepristranost ili da ne stvori takav dojam kod neke od stranaka. Ono što stranke kažu medijatoru na pojedinačnim sastancima povjerljive je prirode, osim onoga za što medijator dobije od stranke izričito odobrenje da prenese drugoj stranci. Inače, cijeli postupak medijacije je povjerljive prirode. Sva komunikacija stranaka i medijatora i/ili svih sudionika u medijaciji povjerljiva je na način da ništa od onoga što se kaže u medijaciji ne može biti upotrijebljeno u eventualnim kasnijim sporovima između tih stranaka. Samog medijatora veže načelo povjerljivosti koje je usporedivo sa sličnim obvezama svećenika, liječnika, odvjetnika i sl. Ako stranke postignu dogovor o rješenju spora, medijator im u načelu pomaže sačiniti nagodbu u primjerenom obliku, podobnu za provođenje u život, odnosno na način da takva nagodba bude ovršna kao bilo koja druga ovršna isprava.

2. Prednosti medijacije

Osim što omogućuje pristup pravdi, medijaciji se kao prednost u odnosu na sudski postupak pripisuje dispozitivnost, neformalnost i fleksibilnost, dobrovoljnost, povjerljivost, interesna orijentacija i široki krug mogućih rješenja (mogućnost postizanja

kreativnih rješenja spora), prospektivnost (preveniranje daljnjih sporova, normaliziranje odnosa stranaka) i regulatornost, te posebno (često prenaplašeno) niska cijena i brzina postupanja. Primjenom europskih iskustava, pravnih stečevina, uređaba, direktiva i najbolje prakse, medijacija se i u Hrvatskoj u sve većoj mjeri spominje – ne samo u zakonima, nego i kao preporučeni način rješavanja sporova s gore navedenim prednostima.

Obiteljski sporovi se pri tom često spominju kao posebno podobni za rješavanje medijacijom, s obzirom na kompleksnost problema i potrebu da se svaki odnos – spor razmotri na način koji je prikladan upravo tom odnosu – sporu. Zakoni se pišu za opće definirane ljude i slučajeve, a svaki čovjek i svaki odnos, poseban je slučaj za sebe. Mogućnost adaptacije na konkretan slučaju izrazita je prednost medijacije.

3. Terminologija (medijacija, mirenje, posredovanje...)

Hrvatska udruga za mirenje je prema samom nazivu orijentirana na rješavanje sporova mirenjem. U kakvom je to odnosu prema medijaciji? Mirenje jest medijacija. Komparativno, za sada su ne samo medijacija i mirenje, nego i concilijacija, posredovanje, ADR itd. zapravo istoznačnice – upućuju na isti ili bar sličan način rješavanja sporova, prema iskazanoj definiciji. U obiteljskim sporovima se izbjegava taj postupak nazvati mirenjem da ne bi dobio prizvuk koji ne pripada obiteljskom sporu, posebno u vezi s razvodom braka. I Obiteljski zakon je prije govorio o posredovanju, a sada o savjetovanju i obiteljskoj medijaciji (napomenuti je da potonja obiteljska medijacija pri centrima za socijalnu skrb, što znači da je moguća i obiteljska medijacija privatnog karaktera koja je obuhvatnija i koja bi se odvijala pri HUM-u). Za potrebe prve informacije, treba kazati da svi nazivi koji upućuju na izvansudsko rješavanje spora u kojem treća nepristrana osoba ne donosi odluku bez učestvovanja (zahtjeva) stranaka, zapravo jesu medijacija, odnosno mirenje, odnosno posredovanje itd.

4. Zašto medijacija u obiteljskim sporovima u HUM-u?

Obiteljski sporovi sadržavaju više činjeničnih, pravnih, emotivnih, socijalnih i drugih problema koji često rezultiraju većim brojem sudskih postupaka, čak i kada se provede zakonom predviđena procedura pri centrima za socijalnu skrb. Osim parnice za razvod

braka, najčešće se posebno odvija parnica za diobu imovine stečene u braku, a događaju se i usputni postupci, sve do kaznenih. Hrvatska udruga za mirenje okuplja medijatore koji imaju znanje i iskustvo koje im omogućava da na najbolji i za stranke najpovoljniji način uzmu u obzir sve elemente ovih složenih sporova i veći dio toga dovedu do rješenja bez bilo kakve kasnije intervencije suda. Ovakvo rješenje se ukazuje ne samo brže, praktičnije i jeftinije, nego i opravdanije s obzirom na međuovisnost uzroka raznih elemenata sporova među strankama (imovinskih i osobnih). Dodatno tome, medijacija u HUM-u je u odnosu na povjerljivost na sudu, na znatno višoj razini. Sudski postupak u obiteljskim sporovima se odvija bez prisutnosti javnosti, ali postoje sudski upisnici, sudski hodnici, postupci, stranke, odvjetnici, itd. Svega toga nema u slučaju medijacije u HUM-u.

5. Mirenje uopće i medijacija u obiteljskim sporovima

Sve što vrijedi za mirenje uopće, vrijedi i za medijaciju u obiteljskim sporovima (struktura postupka, teški odnosi, nespремnost na bilo kakvu komunikaciju, razlozi, prednosti, itd.).

6. Svakako treba pokušati

Nema ni jednog razloga zašto ne pokušati spor riješiti brzo i jednostavno – medijacijom. Time se može kvalitetno i brzo riješiti spor, pri čemu se ništa ne gubi: uvijek kao rezervna varijanta (kao zaštitna mreža) postoji sud koji će na temelju Ustava i zakona u sudskom postupku donijeti presudu o svemu što stranke zatraže. Članak 6.1 Europske konvencije o ljudskim pravima: „In the determination of his civil rights and obligations or of any criminal charge against him, everyone is entitled to a fair and public hearing within a reasonable time by an independent and impartial tribunal established by law. Judgment shall be pronounced publicly but the press and public may be excluded from all or part of the trial in the interest of morals, public order or national security in a democratic society, where the interests of juveniles or the protection of the private life of the parties so require, or the extent strictly necessary in the opinion of the court in special circumstances where publicity would prejudice the interests of justice.” Članak 29. stavak 1. Ustava RH: „Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.“

Dakle, dužnost je države da osigura mogućnost rješavanja sporova pred sudom. Medijacija je nešto što treba pokušati prije suda, radi osobne i obostrane koristi. Pri tom treba imati na umu: medijacija nije konfekcijski, nego postupak po mjeri stranaka (uz to što ima sve prednosti o kojima je gore bilo riječi).

7. Biranje medijatora?

Obiteljska medijacija izvan sustava socijalne skrbi organizirana pri Hrvatskoj udruzi za mirenje omogućava izbor medijatora s liste educiranih obiteljskih medijatora koji uz znanja i vještine potrebne za rješavanje narušenih obiteljskih odnosa imaju i znanja i vještine potrebne za rješavanje imovinsko pravnih problema (koji često prate, a ponekad i uzrokuju obiteljske sporove). [Prema Obiteljskom zakonu obiteljski medijator je nepristrana i posebno educirana osoba koja je upisana u registar obiteljskih medijatora, pri čemu registar obiteljskih medijatora vodi ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.] Stranke mogu same izabrati medijatora ili to prepustiti administratoru HUM-a. Na listi medijatora HUM-a nalaze se najiskusniji medijatori, uz posebnu napomenu da HUM provodi i edukaciju medijatora.

8. Zašto i kako se pripremiti za medijaciju?

Medijacija nije općepoznati način rješavanja sporova u Hrvatskoj, pa stranke mogu imati opravdane dvojbe o tome što ih čeka u samom postupku medijacije. Prema reakcijama osoba koje su pokušavale na ovaj način riješiti svoj spor, medijacija je postupak kojim su stranke zadovoljne u vrlo visokom postotku, čak i ako medijacija nije uspješno završila, pri čemu se na ovom mjestu termin „uspješno“ koristi u užem smislu: postizanje nagodbe kojom se u potpunosti rješava spor u svim elementima. Pri tome treba znati što se može očekivati i kako se pripremiti.

Možda nije suvišno dati pitanja o kojima svaka stranka za sebe može razmisliti prije započinjanja medijacije:

U čemu se prema vašem mišljenju sastoji spor; bi li se percepcija spora promijenila i ako bi na koji način, ukoliko spor sagledate iz gledišta suprotne strane?

Kada se radi o interesima djece na koje utječe spor, što bi prema vašem mišljenju bilo najvažnije djeci?

Jesu li neki problemi uzrokovani nerazumijevanjem ili povrijeđenim osjećajima? Postoje li elementi spora o kojima se slažete sa suprotnom stranom? O čemu se ne slažete?

Koje bi informacije, isprave, pravna tumačenja i sl. mogle navesti drugu stranu da promijeni svoje mišljenje o spornim pitanjima. Što bi vas moglo navesti da promijenite mišljenje?

Postoje li objektivni (općeprihvaćeni) kriteriji na tragu kojih bi mogao biti postignut sporazum?

Što biste htjeli postići medijacijom?

Što bi medijator trebao razumjeti da bi vam pomogao postići svoje ciljeve?

Što druga strana treba razumjeti?

Što smatrate zadovoljavajućim ishodom medijacije?

Što mislite o tome što druga strana smatra zadovoljavajućim ishodom medijacije? Je li to isprika, promjena ponašanja, isplata određene količine novca ili nešto drugo? Ukoliko biste postigli dobar sporazum u medijaciji, kako će taj sporazum utjecati na odnos s drugom stranom nakon rješenja spora?

Ako ne postignete sporazum što bi se moglo dogoditi?

Što je vaša najbolja (realna) alternativa ako ne postignete sporazum?

Što je vaša najlošija (realna) alternativa ako ne postignete sporazum?

Navedeno podrazumijeva jasno poimanje jakih i slabih strana vlastite pozicije prije medijacije.

Kako možete znati je li eventualni dogovor bolji od vjerojatnih alternativa?

Kada uspoređujete prijedlog sporazuma s alternativama, razmotrite vrijeme potrebno za rješavanje spora, troškove, utjecaj loših odnosa na vaš život s jedne strane i vrijednost sporazumnog rješenja spora s druge strane.

Jeste li spremni preuzeti rizik rješavanja spora na sudu bez vaše kontrole?

Što bi vam olakšalo postizanje sporazuma u medijaciji?

Trebate li s nekim trebate provjeriti svoje stavove i pravne pozicije prije sklapanja nagodbe? Ukoliko da, osigurajte si pomoć stručne osobe. [U slučaju da u medijaciji dođe do situacije da bi preuzimanjem ili ne-preuzimanjem određenih prava i obveza iz nagodbe mogla biti ugrožena vaša prava ili prava osoba koje ovise o vama, vjerojatno će vam i sam medijator predložiti da se posavjetujete s nekim izvan same medijacije.]

Što bi vas uznemirilo da druga strana kaže ili učini?

Što bi drugu stranu uznemirilo da vi kažete ili učinite?

Razmislite o tome što biste mogli učiniti da izbjegnute situaciju da vas izbace iz takta ili da vi to napravite drugoj strani.

U medijaciji biste mogli čuti stvari s kojim se ne slažete i mogla bi vam se postavljati teška pitanja. Trebali biste prihvatiti mogućnost razmatranja različitih opcija sporazuma. Iako smatrate da druga stranka nije u pravu o nekim stvarima, bit ćete uspješniji ako bar pokušate shvatiti stavove druge strane. Stoga slušajte pažljivo što

će druga strana kazati i pokušajte pronaći stvari o kojima se slažete. Posljedično i druga strana može pokušati shvatiti vaše stavove, što može biti dobar temelj za pronalaženje zajedničkog interesa i sklapanje nagodbe.

Čak i ako se ne slažete pomaže iskazati elementarno poštovanje prema drugoj strani, što može natjerati i drugu stranu da pokaže poštovanje.

9. Zajednički interes stranaka

Stranke ulaze u spor s određenim pozicijama – načinom kako one poimaju i iskazuju sporna pitanja. Medijator pak traži interese koji predstavljaju suštinu spora i na kojima se mogu graditi solucije rješenja spora od zajedničkog interesa za stranke. Posebno je važno u obiteljskim sporovima krenuti od interesa djece na koju se (ako stranke imaju djecu) bitno odražavaju obiteljski sporovi.

10. Praćenje ostvarenja sporazuma nakon nagodbe

Za razliku od spora pred sudom, u obiteljskoj medijaciji može sedogovoriti da i nakon sklapanja nagodbe medijator zajedno s ostalim sudionicima medijacije, prati način na koji se postignuti sporazum provodi u život.

11. Postupak (obiteljske) medijacije

Stranke uz pomoć medijatora odlučuju kako će se odvijati postupak medijacije. Postoje određeni okviri koje daje Zakon o mirenju. Isto tako, postoje iskustvena pravila koja uvjetuju strukturu postupka medijacije. Na samim strankama je da dogovorno, na prijedlog i uz pomoć medijatora, odrede način odvijanja postupka, što im u najvećem broju slučajeva medijator uvodno predloži. Postupak medijacije je strukturiran na sličan način bez obzira o tome raspravlja li se o obiteljskom ili nekom imovinskopravnom problemu. Postupak je uvijek povjerljiv i uvijek se pokušava naći najbolji (zajednički) interes stranaka kao temelj za rješenje spora.

12. Povjerljivost

Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, medijator je dužan u odnosu na treće osobe čuvati povjerljivim sve informacije i podatke za koje sazna tijekom postupka medijacije,

osim ako ih je na temelju zakona dužan priopćiti ili ako je to nužno radi provedbe ili ovrhe sklopljene nagodbe. Ovo se na odgovarajući se način primjenjuje i na stranke te na druge osobe koje su u postupku medijacije sudjelovale u bilo kojem svojstvu.

13. Posljedica povjerljivosti je ograničenje korištenja onoga što je izneseno u medijaciji.

U sudskom, arbitražnom ili drugom postupku nije dopušteno davati izjave, predlagati dokaze ili podnositi drugi dokaz u bilo kojem obliku, ako se takav dokaz odnosi na: činjenicu da je jedna od stranaka predlagala ili prihvatila medijaciju, izjave o činjenicama ili prijedlozima koje su stranke u postupku iznosile, priznanje zahtjeva ili činjenica izvršeno tijekom postupka, ako takva očitovanja nisu sastavni dio nagodbe, isprave koje su pripremljene isključivo za potrebe postupka medijacije, osim ako je zakonom utvrđeno da je njihovo iznošenje nužno radi provedbe ili ovrhe sklopljene nagodbe, spremnost stranaka da tijekom postupka prihvate iznesene prijedloge i druge u postupku iznesene prijedloge.

Ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, medijator i osobe koje sudjeluju u postupku medijacije u bilo kojem svojstvu, ne mogu biti prisiljene svjedočiti u arbitražnom, sudskom ili bilo kojem drugom postupku vezano za informacije i podatke koji proizlaze iz postupka medijacije ili su s njim povezani. U sudskom, arbitražnom ili drugom postupku dokazi iz stavka 1. odbacit će se kao nedopušteni. Iznimno, podaci i informacije iz stavka 1. ovoga članka se u postupku pred arbitražom, sudom ili drugim državnim tijelom mogu otkriti ili upotrijebiti u dokazne svrhe samo:

ako je to nužno zbog zaštite javnog poretka i samo pod uvjetima i u opsegu koji zahtijeva zakon, ili

ako je to potrebno za provedbu ili ovrhu nagodbe

Osobe koja postupe suprotno stavku 1. i 2. ovoga članka odgovorne su za štetu koju time prouzroče. Gornje odredbe primjenjuju se bez obzira na to je li arbitražni, sudski, ili drugi slični postupak povezan sa sporom glede kojeg se vodio ili se vodi postupak medijacije. Dokazi koji su inače dopušteni u arbitražnom, sudskom ili drugom sličnom postupku, neće biti nedopušteni samo zato jer su bili upotrijebljeni u postupku medijacije.

14. Jesu li uobičajeni uvodni podnesci (kao na sudu tužba i odgovor na tužbu) s presudnim navodima radi kraćeg uvodnog izlaganja i ako da, jesu li i uvodne napomene povjerljive kao ostatak medijacije?

U medijaciji nije uobičajeno svoje pozicije i stavove prilagati napismeno, a u svakom slučaju sav materijal koji se usput sačini (tijekom medijacije) povjerljive je prirode.

15. Hoće li se potpisivati sporazum o medijaciji i o povjerljivosti?

Povjerljivost je važan dio medijacije. O tome ćete biti posebno obaviješteni od strane medijatora, a uz sporazum o medijaciji potpisat ćete i odgovarajući dio o povjerljivosti.

16. Trebate li unaprijed znati sadržaj tih sporazuma?

Radi se o jednostavnom sporazumu prema kojem stranke pristupaju medijaciji i obvezuju se na povjerljivost. Ako imate potrebu, sporazum možete dobiti na uvid ranije.

17. Postoje li neke isprave koje biste trebali ponijeti sa sobom na medijaciju (npr. rodni listovi djece, bankovni računi, izvaci iz z.k., itd.)?

Ako se na određenim ispravama zasniva spor, odnosno ako su takve isprave nužne za sklapanje nagodbe, svakako ih ponesite sa sobom na medijaciju.

18. Tko će biti prisutan na sastancima na kojima se raspravlja o vašem sporu?

Svatko za koga smatrate da je potreban i za koga se postigne odgovarajuća suglasnost. Razmislite o tome treba li netko (osim stranaka) biti prisutan ili se na neki način (telefonski, preko skypa itd.) uključiti u raspravljanje o određenim spornim pitanjima.

19. Što je s angažiranjem odvjetnika u obiteljskoj medijaciji?

Stranke u sporovima, pa i u medijaciji najčešće sudjeluju zajedno sa svojim odvjetnicima. Pomoć odvjetnika posebno onog vičnog postupku medijacije, može biti izuzetna.

20. Mogućnost angažiranja eksperata u medijaciji i komedijacija

Može se razmisliti i o tome da, s obzirom na posebnosti slučaja, u određenim postupcima kao eksperti ili pak komedijatori sudjeluju osobe s posebnim vještinama i znanjima (psiholozi, defektolozi, porezni stručnjaci, itd.).

21. Je li medijator bio u kakvom kontaktu s nekom od stranaka ili odvjetnika i narušava li to njegovu/njenu neutralnost ili je pak moguća takva pretpostavka kod stranaka?

Bez obzira na prirodu takvih podataka (prijašnjih kontakata i odnosa) stranke ili medijator svakako trebaju odmah iznijeti sve o tome – ne mora značiti da dolazi u sumnju nepristranost medijatora, no sve okolnosti koje bi mogle ukazivati na to treba odmah iznijeti. Na strankama je da odluče je li neutralnost ugrožena ili ne, odnosno, vjeruju li u nepristranost medijatora i može se nastaviti postupak medijacije bez sjene sumnje.

22. Kada zakazati sastanak za medijaciju? Kada bi trebao početi i koliko bi trebao trajati? Koliko se predviđa sastanaka?

O ovim pitanjima postiže se sporazum u samoj medijaciji, na način na koji najbolje odgovara strankama. Medijator nije sudac niti je vezan ograničenjima koja vežu pravosudne ustanove, pa je sastanke moguće organizirati ritmom, trajanjem, lokacijom i načinom prema interesima i potrebama stranaka u sporu.

23. Kako stranke iskazuju svoje početne pozicije? Kojim redom? Može li to umjesto njih napraviti odvjetnik?

I za ovo vrijedi kao u prethodnom pitanju: sve prema potrebama i interesima stranaka. Može se postići dogovor da odvjetnik iznese određene elemente spora, odnosno da nastupa u ime i za račun stranke. Vjerojatno će ipak stranka biti pozvana da aktivno sudjeluje u rješavanju svoga spora. Medijator će prema prethodnom dogovoru stranaka organizirati iznošenje gledišta na način da stranke slušaju jedna drugu i da se postupak odvija bez ekscesa koji bi stranke udaljili od rješenja spora.

24. Kako bi vam medijator mogao pomoći?

Na ovo pitanje odgovorite sami sebi. Medijator će vodeći postupak vjerojatno pomoći strankama na način na koji to traži struka, što znači da eventualne posebne okolnosti možete sami napomenuti i zajednički tražiti način kako bi se uzele u obzir posebne okolnosti pri rješavanju spora.

25. Ako se postigne nagodba, tko bi je trebao uobličiti, a tko zapisati?

Vjerojatno medijator, uz vašu pomoć i eventualno uz pomoć vaših odvjetnika.

26. Koji su troškovi medijacije? Tko ih plaća, odnosno, kako se dijele troškovi medijacije?

Ovisi o dogovoru stranaka. U načelu se troškovi dijele po pola. O visini pristojbi i nagrada za medijatora možete se raspitati kod administratora udruge.

27. Daje li medijator sugestije i predlaže li rješenje spora?

Medijatori postavljaju pitanja da pomognu strankama analizirati situaciju i odlučiti što bi bilo najbolje za njih. Medijatori upravljaju postupkom. Nekada stranke traže od medijatora da daju mišljenje o određenom pitanju, odnosno da analiziraju prednosti i mane nečije pozicije, daju mišljenje o tome što bi se moglo dogoditi na sudu, daju mišljenje o varijantama ponuda za sporazum ili da podupru određeni prijedlog za nagodbu.

Treba uvijek uzeti u obzir da je medijator neutralna osoba koja ne donosi odluke umjesto stranaka i da sve što radi ne smije narušiti njegovu/njenu neutralnost. Stoga je svako traženje za iskazivanjem mišljenja i davanje sugestije ograničeno zahtjevom da medijator ostane neutralan. Kada medijator na pojedinačnim sastancima sa strankama analizira njihovu poziciju, iskazuje i određena mišljenja, koja ipak ne treba shvatiti na način da medijator pri tom zauzima stranu bilo kojoj od stranaka. Prema članku 8. Zakona o mirenju medijator je u postupku medijacije dužan postupati stručno, svrhovito i nepristrano. Osoba kojoj se ponudi imenovanje za medijatora dužna je otkriti sve okolnosti koje bi mogle dati povoda opravdanoj sumnji u njezinu nepristranost i neovisnost. Nakon imenovanja, medijator je dužan priopćiti takve okolnosti strankama čim za njih sazna, ako to već ranije nije učinio. Ipak, prema članku 11. Zakona o mirenju medijator može sudjelovati u sastavljanju nagodbe i predlagati njezin sadržaj. Bez obzira na to jesu li stranke suglasno tražile određeno mišljenje od medijatora ili je to napravila jedna od stranaka na pojedinačnom sastanku, na samoj stranci je da sugestiju (mišljenje) prihvati ili ne, odnosno, da o svemu

razmisli kao o nečemu što radi u svom najboljem interesu. Treba uzeti u obzir i to da medijatori nisu skloni prihvatiti bilo kakva raspolaganja stranaka koja bi bila protivna zakonu (kogentnim propisima), moralu ili pravima trećih osoba. O takvim stvarima će medijator upozoriti stranke.

28. Smatra li se da stranka odbija sporazum ako želi da dijete s tom strankom provodi više vremena nego što piše u primjerima na stranicama MSPM, a druga stranka upravo na njima inzistira?

Medijacija se provodi na temelju interesa stranaka, u ovom slučaju u prvom redu na temelju interesa djeteta. To znači da su sve ono što je formulirano kao primjer, a ne obveza, može biti drugačije dogovoreno. Pitanje je formulirano s „odbijam“ i „insistira“, što treba shvatiti kao početne pozicije nakon kojih treba utvrditi interese. Dakle, takve početne pozicije (ako nisu i krajnje) ne znače odbijanje sporazuma. Kako je medijacija slobodni dogovor stranaka, ako su za sporazume dani primjeri na stranicama MSPM, koji predviđaju najviše svaki drugi vikend i par sati u tjednu? Mogu li sporazumi o djeci odstupati od tih primjera? Mogu. Sve ovisi o interesima djeteta, pa roditelja.

29. Nije li medijacija prisila gdje moram pristati na sve što majka predlaže, jer prema statistikama, u 90% slučajeva djeca prema sudskim odlukama moraju živjeti s majkama, a očeve viđaju najviše svaki drugi vikend i par sati u tjednu (pitaju tate)?

Inače, pa i u iznesenom smislu, medijacija ne podrazumijeva prisilu. Navedeni procenti prije slijede sudsku praksu nego praksu posredovanja, sporazumijevanja, savjetovanja ili pak obiteljske medijacije. Zadatak medijacije nije da slijedi sudsku praksu, već da kreira solucije koje proizlaze iz konkretnih problema, interesa i rješenja.

30. Zašto trebam ići na medijaciju kad je jasno da će dijete živjeti sa mnom, jer je gotovo uvijek tako (pitaju mame)?

Jedan od razloga da probate medijaciju jest sagledavanje interesa djeteta, nadilaženje vlastitog gledišta na probleme i pokušaj nalaženja rješenja koje je najbolje za dijete. Osim toga, ono što je najčešće ne događa se uvijek i nije nužno najbolje.

31. Treba li nam medijacija ako nemamo djecu?

Medijacija je korisna – potrebna uvijek kada postoji spor, bilo da je o (obiteljskim) odnosima ili imovini. Djeca su dio obiteljskih sporova, ali se problemi mogu pojaviti na razne načine i iz raznih uzroka. Sve ono što generira spor između stranaka, može se obuhvatiti medijacijom i o tome postići sporazum na temelju interesa stranaka.

32. Jesu li slučajevi obiteljskog nasilja podobni za medijaciju?

Sve ono što biste problematizirali na sudu možete i u postupku medijacije. Svakako kod obiteljskog nasilja uz to dolazi u obzir i zaštita koja inače postoji (organi zaštite i gonjenja).

33. Imaju li medijatori unaprijed određene sheme o tome kakvi sporazumi prolaze a kakvi ne? Daje li CZSS mišljenje o našem sporazumu postignutom u postupku medijacije?

U medijaciji se izbjegavaju unaprijed zadane sheme i gotova rješenja; postupak se prilagođava konkretnim osobama i situacijama. Obiteljski zakon (NN 103/15) sadrži odredbe o obiteljskoj medijaciji i ovlaštenim obiteljskim medijatorima (članci 331. nadalje). Prema odredbi čl. 336. st. 3. plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi ili drugi

sporazum postignut u postupku obiteljske medijacije stječe svojstvo ovršne isprave ako ga sud na prijedlog stranaka u izvanparničnom postupku odobri.

34. Što se događa ako sud odbije potvrditi naš sporazum?

U tom slučaju sud rješava spor. No takvi slučajevi nisu vjerojatni.

35. Temeljem kojih kriterija se odlučuje hoće li dijete/djeca biti uključeni u postupak medijacije?

U medijaciji se pokušava pronaći (najbolji, zajednički...) interes stranaka. Kada se spor tiče i djece, na prvom mjestu je interes djece. U medijaciji treba uzeti u obzir i odredbe o sudjelovanju djeteta u ovakvim sporovima pred sudom. Članak 358. Obiteljskog zakona (NN 103/15): Dijete je stranka u svim postupcima pred sudom u kojima se odlučuje o njegovim pravima i interesima. Članka 359. st. 1.: U stvarima u kojima se odlučuje o osobnim pravima i interesima djeteta sud će na zahtjev djeteta rješenjem dopustiti djetetu koje je navršilo četrnaest godina da iznosi činjenice, predlaže dokaze, podnosi pravne lijekove i poduzima druge radnje u tom postupku ako je sposobno shvatiti značenje i pravne posljedice tih radnji.

36. Mogu li se medijacijom uz obiteljske probleme rješavati i imovinskopravni problemi?

Svakako. Hrvatska udruga za mirenje na listi medijatora okuplja medijatore koji imaju znanje i iskustvo koje im omogućava da na najbolji i za stranke najpovoljniji način uzmu u obzir sve elemente ovih složenih sporova i veći dio toga dovedu do rješenja bez bilo kakve kasnije intervencije suda. Ovakvo rješenje se ukazuje ne samo brže, praktičnije i jeftinije, nego i opravdanije s obzirom na međuovisnost uzroka raznih elemenata sporova među strankama (imovinskih i osobnih) – imovinski problemi često su sastavni dio obiteljskih sporova, a ponekad imovinski problemi uzrokuju probleme s odnosima u obitelji.

37. O čemu se možemo dogovoriti u medijaciji?

O svim elementima svoga spora, odnosno svojih sporova. Ukoliko medijacija završi sporazumom – nagodbom, za statusne elemente nagodbe trebat će kasnija potvrda suda koja je znatno lakša kada nema spora (pitanje forme rješavanja statusnih pitanja tretira Obiteljski zakon u gore navedenim odredbama). Ovo važi za sve vrste obiteljske medijacije, u ili izvan sustava socijalne skrbi. Imovinskopravni elementi spora mogu se riješiti bez kasnije intervencije suda. Medijacija nije vezana predmetom raspravljanja kao sud, pa se mogu raspraviti sva pitanja od interesa za stranke, bez obzira je li određeno pitanje vezano za spor našlo izraz u tužbi, protutužbi, odgovoru na tužbu ili prigovoru. Ide se za tim da se riješi spor sa svim svojim elementima koji predstavljaju interes stranaka.

38. Postoje li pravna sredstva protiv nagodbe u medijaciji?

Nagodba u medijaciji je kao i druge nagodbe koje imaju svojstvo ovršnosti. Njima se na konačan način rješavaju sporovi. S obzirom da se nagodba postiže suglasnom voljom stranaka, na temelju njihovih interesa, stranke nemaju potrebu ulagati pravne lijekove protiv nagodbe na način kako to čine protiv sudskih odluka.

39. Nekoliko završnih misli

Intervencija suda ili u ovom slučaju medijacije dolazi nakon nastupanja određenih problema koji se događaju u obiteljskim odnosima i mogu se očekivati u nekom (statističkom) omjeru u odnosu na ukupne obiteljske odnose. Kao i na sudu, u medijaciji biste mogli čuti stvari s kojim se ne slažete i mogla bi vam se postavljati teška pitanja. Tako nešto ne može se izbjeći. Stoga biste trebali prihvatiti mogućnost razmatranja različitih opcija sporazuma. Iako smatrate da druga stranka nije u pravu o nekim stvarima, bit ćete uspješniji ako bar pokušate shvatiti stavove druge strane.

Slušajte pažljivo što će druga strana kazati i pokušajte pronaći stvari o kojima se slažete. Posljedično i druga strana može pokušati shvatiti vaše stavove, što može biti dobar temelj za pronalaženje zajedničkog interesa i sklapanje nagodbe. Čak i ako se ne slažete pomaže iskazati elementarno poštovanje prema drugoj strani, što može natjerati i drugu stranu da pokaže poštovanje. Nekada se kaže da za sve postoji sud, ali se i prema

mišljenju sve većeg broja sudaca u velikom broju slučajeva sporovi uspješnije rješavaju medijacijom. Kao što je slučaj sa sucima, sve veći broj odvjetnika prihvaća ovu činjenicu. U gotovo svim nacionalnim etičkim pravilnicima odvjetničkih komora nalaže se odvjetnicima da svojim strankama predlože rješavanje sporova medijacijom, s obzirom na činjenicu da se radi o znatno bržem, jeftinijem i često kvalitetnijem načinu rješavanja svih, pa tako i obiteljskih i imovinskih sporova. Istina je da za sve postoji sud, ali kao posljednja solucija, nakon što se pokuša spor riješiti uz vlastitu kontrolu, na temelju interesa stranaka, dakle medijacijom.

Autor: dr. sc. Vanja Bilić
Zagreb, 18. ožujka 2016.

41. Kako se pokreće postupak mirenja?

Mirenje započinje
[suglasnim prijedlogom stranaka u sporu:](#)
ili
[jednostranim prijedlogom jedne stranke](#) Centru za mirenje, koji se potom obraća drugoj strani.

Najbolje je kada stranke u sporu zajednički zatraže medijaciju, ali ako to nije slučaj, administrator HUM-a će poslati upit stranci koja nije predložila medijaciju, prihvaća li to kao pokušaj rješavanja spora. Pri tome nije nužno da je spor već pokrenut pred sudom.

Medijacija se može provoditi prije, za vrijeme, pa i nakon sudskog postupka. Može se pokrenuti inicijativom stranaka ili na prijedlog suda koji eventualno smatra da je takav pokušaj nešto što bi dalo bolje rezultate od sudskog postupka.

Nazovite nas i rado ćemo odgovoriti na svako Vaše pitanje, a posebno na ona uz koja tražite odgovor na pitanje je li mirenje pogodan način rješavanja sporova upravo za Vas. Kada se obratite Centru za mirenje upoznat ćete na s Vašom situacijom, zajedno ćemo je procijeniti, detaljno Vam objasniti što je mirenje i što od mirenja možete očekivati i što postići. Možete nas posjetiti osobno, a postoji i mogućnost da Vas naši izmiritelji posjete u vašem domu i također da uz Vašu suglasnost posjete susjeda ili druge osobe ili tijelo s kojim ste u sporu.

**Između Vašeg problema i njegovog rješenja,
nalazi se samo poziv na ovaj broj!**

Nazovite nas.

Tel/Fax: 01/ 48 11 283

HRVATSKA UDRUGA ZA MIRENJE
Nikole Tesle 1/I, 10 000 Zagreb, 01/ 48 11 283
info@mirenje.hr, www.mirenje.hr

E-mail: info@mirenje.hr

Tajnica HUM-a i Tajnica Centra za mirenje: Suzana Fugaj, mag. iur.

Uredovno vrijeme:

Ponedjeljak – petak

9.00 do 17.00 sati

Slobodno nam se obratite telefonom ili elektronskim putem za eventualna daljnja pitanja na koja u ovom tekstu niste našli odgovore. Rado ćemo Vam odgovoriti.

